

เทศน์เช้า วันที่ ๑๘ กันยายน ๒๕๕๖

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

วันนี้วันพระ เรามาทำบุญกุศลนะ เรามาทำบุญกุศล นี่บุญกุศล ถ้าเรายังไม่สิ้นสุดแห่งทุกข์ บุญกุศลนี้พาเวียนตายเวียนเกิด บุญกุศลนี้ทำให้เราเกิดมาประสบความสำเร็จสมความปรารถนา สมความปรารถนานะ ความปรารถนาของเรา ความปรารถนาของกิเลสก็อยากร่ำอยากรวย อยากมีความสุข นี่ความสุขของกิเลสไง แต่ถ้าความสุขของธรรมละ เรามาเสียสละกัน นี่การเสียสละ เสียสละอะไร? เสียสละสิ่งที่มันเศร้าหมองในหัวใจ สิ่งที่หมักหมมในหัวใจ

เราเกิดมา เห็นใหม่ เกิดมานี่สัทธาเสรีภาพ ทุกคนว่ามีเสรีภาพตามทางโลกเขาว่า นี่ธรรมาธิปไตย เรามีเสรีภาพนะ เพราะเราเกิดมา เห็นใหม่ หนึ่ง เราอยู่ในครรรค์ ๕ เดือนใกล้เคียงกัน เราเกิดมาเรามีชีวิตเหมือนกัน การมีชีวิตเหมือนกัน นี่ถ้าเราอยู่ในครรรค์ เวลาเราเกิดมามีร่างกาย และจิตใจเหมือนกัน แต่มีร่างกายและจิตใจเหมือนกัน ทำไมเราเกิดมาแล้วความสุขความทุกข์ของคนไม่เท่ากันละ

มันไม่เท่ากันหรอก นี่สัทธาเสรีภาพการเกิดเสมอกันนะ เกิดมาแล้วเป็นมนุษย์เหมือนกัน มีร่างกาย ๓๒ เหมือนกัน แต่หัวใจมันเหมือนกันไหมละ? หัวใจมันไม่เหมือนกัน เพราะอะไร เพราะที่ว่าบุญกุศลๆ นี่ไง ถ้าใครมีบุญกุศลนะ จิตใจเกิดมามันมีจุดยืนของเขา จิตที่มีหลักมีเกณฑ์นะ เขาไม่ไหลไปตามกระแสโลก ดูเด็กๆ บางคนนะ เด็กบางคนเพื่อนฝูงจะชักชวนไปอย่างไรมันก็ไม่ไปกับเขา เด็กบางคนไม่ต้องชักชวน มันไปกับเขาเองเลย

นี่ไง สิ่งที่ว่าสัทธาเสรีภาพๆ สัทธาเสรีภาพทางวิญญูะ เห็นใหม่ การเกิดและการตาย สัทธาเสรีภาพทางวิญญูะ แต่สัทธาเสรีภาพทางธรรมละ เราไม่มีหรอก เราไม่มีเพราะอะไร เพราะนี่ศึกษาธรรมๆ ศึกษาธรรมแล้วต้องปฏิบัติธรรม นี่ปฏิบัติธรรม ทุกคนเข้าใจนะ ทุกคนเข้าใจบอกว่าสิ่งใดผิดสิ่งใดถูก เราเข้าใจได้ แต่ทำไมเราฝืนตัวเองไม่ได้ละ เราฝืนหัวใจของเราไม่ได้ละ

ไฟเกิดที่ไหนมันต้องดับที่นั่น เวลาไฟมันเกิดที่ไหนละ? ไฟมันเกิดในหัวใจนะ คูสิ คนเรามีร่างกายและจิตใจเหมือนกัน ร่างกายนี้ เวลาเรามีปัจจัยเครื่องอาศัย อาศัยเหมือนกันทั้งนั้นแหละ

แต่ความพอใจไม่พอใจมันไม่เท่ากันหรือ ถ้าพอใจไม่เท่ากัน เห็นไหม แล้วมันเกิดที่ไหนล่ะ? มันเกิดที่ใจ ไฟเกิดที่ไหนต้องดับที่นั่น

เวลาแก๊สเราเอามาทำอาหารมันเป็นประโยชน์มากเลย เวลามันระเบิดนะ มันตายหมดเลย มันเผาบ้านเผาเรือนได้ รถที่ติดแก๊ส เวลาถ้ามันระเบิดขึ้นมา คนที่อยู่ในรถเขาต้องพยายามเอาชีวิตรอด แต่ถ้าเวลาเขาติดแก๊ส ติดเพื่ออะไรล่ะ? มันประหยัด มันใช้งานได้ มันเป็นประโยชน์กับเราได้อ้อ ถ้าเราดูแลมัน

ความคิดเราก็เหมือนกัน ความคิด กิเลสตัดหาความทะยานอยากในหัวใจ เขาบอกว่ามีความอยากปฏิบัติไม่ได้ มีความอยากปฏิบัติไม่ได้ นี่ความอยาก กิเลสตัดหาความทะยานอยาก แต่เพราะเรามีความอยาก เราอยากจะพ้นทุกข์ กุศล อกุศล ถ้ามันเป็นความอยากที่ผิด ความอยากที่หาแต่เรื่องเผาตนเอง นั่นล่ะเป็นอกุศล แต่ถ้าเป็นกุศล ก็ความอยากเหมือนกัน ความอยากที่เป็นมรรคๆ ความอยากทำคุณงามความดี ความอยากที่เป็นประโยชน์กับเรา

รถเรา เรารู้ว่าแก๊สมันระเบิดขึ้นมาแล้วมันตาย เขาไปติดกันทำไมล่ะ? ก็เพื่อประโยชน์ของเราทั้งนั้นแหละ เขาติดแก๊สขึ้นมาเพื่อประโยชน์ของเขา เพื่อความประหยัดของเขา เพื่อความมุ่งหมายของเขา แต่เขาต้องรักษาดูแลของเขา เขาต้องหมั่นตรวจเช็คของเขาว่ารถของเขามันขาดตกบกพร่องไหม

ถ้าเรามีสติ เรามีสติมีปัญญารักษาหัวใจของเรา ถ้าเรามีสติมีปัญญา ก็หัวใจของเรา ถ้าเราดูแลหัวใจของเรา มีสติปัญญาขึ้นมา เห็นไหม ที่เรามาปฏิบัติกันปฏิบัติเพื่ออะไรล่ะ? เราปฏิบัติก็มาฝึกฝนนี่ไง

คนรู้ดีรู้ชั่วไปหมด แต่ทำไมเขาเอาจิตของเขาไว้ในอำนาจของเขาไม่ได้ เขาเอาหัวใจไว้ในอำนาจความรู้สึกนึกคิดของเขาไม่ได้ เขาเอาไว้ไม่ได้เพราะอะไร เพราะเขาไม่ได้ฝึกฝนใจ เขาไม่ได้ฝึกฝน รู้ดีรู้ชั่ว เห็นไหม นี่ความรู้ท่วมหัวเอาตัวไม่รอด เอาตัวไม่รอด แล้วเวลาปรีดีแล้วปฏิบัติ เวลาเรามาปฏิบัติกัน ก็ว่าทำไมต้องมาปฏิบัติด้วยล่ะ เราก็เป็นคนดีแล้ว นี่เราเกิดมาเราก็เป็นคนดีทั้งนั้นแหละ เราเป็นคนดี เราไม่เคยเบียดเบียนใครเลย ทำไมต้องปฏิบัติด้วยล่ะ

สิ่งนี้มันเป็นวิบากนะ เป็นผลของวิภวัญ เป็นผลของเราที่ได้สร้างบุญกุศลมา เราถึงได้มาเกิดเป็นมนุษย์ จิตนี้มันไม่เคยตายนะ เวียนตายเวียนเกิดในวิภวัญ นี่เวียนตายเวียนเกิดในวิภวัญ อองค์

สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านพยากรณ์ไว้เองในพระไตรปิฎกว่าก่อนที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าท่านปรารภมาเป็นโพธิสัตว์ จนองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าพยากรณ์ จิตของท่านก็เคยเกิดในนรกอเวจีมาเหมือนกัน เวียนตายเวียนเกิดทั้งนั้นแหละ

ถ้าเวียนตายเวียนเกิด นี่วิบากกรรมๆ เรามาเกิดเป็นมนุษย์ เรามีบุญกุศลขึ้นมา แล้วบุญกุศลความเป็นมนุษย์ มนุษย์มีสมอง มนุษย์มีสติเสรีภาพ มนุษย์ทำสิ่งใดที่ไม่รอนสิทธิคนอื่น มนุษย์ทำได้ ทำได้ แล้วสิทธิของเราละ สิทธิหัวใจ

เวลาเราทำสิ่งใดก็แล้วแต่ ถ้าไปเบียดเบียนใคร มันผิดกฎหมายๆ แต่ความรู้สึกนึกคิดมันไปได้ร้อยแปดเลย มันกว่านไปทั้งหมดเลย แล้วความรู้สึกนึกคิดมันจินตนาการไปมหาศาล แต่ถ้าเราจะเอาสิ่งที่มันจินตนาการที่มันเคลื่อนที่ไปโดยที่มันไม่มีประโยชน์ขึ้นมา ให้มันสงบตัวเข้ามา สิ่งที่เคลื่อนที่ที่เร็วที่สุด แล้วถ้ามันสงบตัวลงมันจะมีกำลังขนาดไหน ถ้ามันเป็นสัมมาสมาธินะ มันมีกำลังของมันมาก ถ้ากำลังของมันมาก ถ้าเราศึกษาธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า แล้วเราปฏิบัติให้ถูกต้องตามธรรมนั้น ตามธรรมนั้น จิตสงบแล้วให้ใช้ปัญญา ใช้ปัญญาอย่างไรละ เราก็จินตนาการของเราไปไ้

นี่ไง เวลารถมันติดแก๊ส เวลาแก๊สมันรั่ว กลิ่นมันเหม็นแล้ว มันมีกลิ่นมาก่อนแล้ว ถ้าเราเข้าใจได้ ถ้าเราไม่เข้าใจได้ละ ถ้าเข้าใจไม่ได้เดี๋ยวมันเกิดประกายไฟ มันระเบิดเลย มันทำลายตัวเองเลย นี่ก็เหมือนกัน จิตสงบแล้ว จิตสงบแล้วเราทำอะไรต่อไป นี่เราทำให้ถูกต้องดังามได้ขนาดไหนละ ถ้าจิตสงบแล้วถ้ามันเห็นกาย เห็นเวทนา เห็นจิต เห็นธรรมตามความเป็นจริงของมัน มันวิปัสสนาของมัน มันใช้ประโยชน์ของมัน

แก๊สนั้นเราติตรรถมา เราใช้เป็นยานพาหนะเพื่อไปให้ถึงเป้าหมายของเรา นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเรามีสติมีปัญญาของเราขึ้นมา ถ้าจิตสงบแล้วเราใช้ปัญญาของเราขึ้นมาอย่างไร เราจะถึงเป้าหมายของเราได้อย่างไร ถ้าเราถึงเป้าหมายของเรา เห็นไหม เราฝึกฝนของเราๆ ฝึกฝน

นี่เวลาภาคปฏิบัติ ภาคปฏิบัติ ครูบาอาจารย์ท่านบอกว่า ถ้าภาคปฏิบัติ ครูบาอาจารย์สำคัญมาก สำคัญเพราะอะไร เพราะเวลาเราปฏิบัติไปแล้ว คนไม่เคยรู้ไม่เคยเห็นสิ่งใด พอไปรู้เห็นสิ่งใด มันก็ว่าสิ่งนั้นถูกต้องดังามไปหมด เพราะคนไม่รู้ไม่เห็นสิ่งใด นี่สามล้อถูกหวยๆ สามล้อถูกหวยนะ เราไม่เคยรู้เคยเห็น พอไปเห็นเข้าแล้วมันตื่นเต๋นๆ ตื่นเต๋นก็ว่าอันนี้ใช่ อันนี้ใช่

มรรคหยาบขำมรรคละเอียด มรรคหยาบๆ เห็นใหม่ มรรคหยาบๆ นี่เราไม่เคยมีเงินมีทอง มาเลย ได้สักพันสองพัน เราก็มองว่ามีเงินมีทองแล้ว คนที่เขาเป็นพันๆ ล้าน เรื่องนี้เป็นเรื่อง เล็กน้อยมากเลย นี่ครูบาอาจารย์ที่ท่านปฏิบัติมา ท่านผ่านสิ่งนี้มา ท่านมีเงินเป็นพันล้าน ท่านเป็น เศรษฐีธรรม ไอ้ของเรานี้ เรายากจะเข้าใจ พอจิตมันสงบเข้ามา ก็แปลกประหลาดแล้ว แล้วเวลาใช้ ปัญญาขึ้นมา จินตนาการๆ มันคาดหมายไป มันคาดหมาย มันเคลมไปว่าเป็นธรรมๆ นี่ไง ครูบา อาจารย์สำคัญตรงนี้ไง เวลาปฏิบัติที่ว่าครูบาอาจารย์สำคัญ สำคัญตรงนี้ เพราะครูบาอาจารย์ท่าน ผ่านของท่านมาแล้ว ท่านรู้เลยว่าสัจธรรมมันเป็นแบบนี้เลย

จิตสงบนี้ เอาจิตสงบนี้ไว้ได้ยากมาก คนที่ปฏิบัติใหม่เอาจิตสงบไว้ยากมาก เพราะเราเอง เห็นใหม่ คุณติ เวลาเรามองความคิดของคนอื่น เราเห็นหมดเลย คนโน้นไม่ใช่ออย่างนี้ คนนี้ไม่ใช่ออย่าง นั้น แต่ใจเราไม่ดี เราไม่ได้มองเลย มันไม่เข้ามาใจ มันไม่ทวนกระแสกลับมาหรอก มันไปหมด แหละ ถ้ามองวิจารณ์คนอื่นได้ยอดเยี่ยมมาก แต่ไม่เคยวิจารณ์ตัวเอง ถ้าวิจารณ์ตัวเองนะ พอเข้าใจ ว่าตัวเองทำผิดพลาดขึ้นมา ก็อดทนที่นั่นเอง ไม่น่าทำเลย ไม่น่า...ไม่น่าทำเลยเดี๋ยวก็ทำอีก ไม่น่า ทำเลย เผลอทำอีกแล้ว นี่ไง เพราะมันไม่มีการฝึกฝน

ถ้ามันมีปัญญาเข้ามา มันย้อนกลับมา สิ่งที่ว่าทำได้ยากๆ ทำได้ยากตรงนี้ไง ได้ยาก ล้มลุก คลุกคลานทั้งนั้นแหละ เวลาการปฏิบัติเริ่มต้นมันปฏิบัติได้ยาก เหมือนคนที่ไม่ได้ภาษา เราไม่ได้ ภาษาดู เราจะฝึกหัดภาษานั้น เริ่มต้นคลุกคลาน แต่พอเราฝึกฝนจนได้ภาษาของเราแล้ว เดี่ยว ภาษานั้นมันจะเข้าไปสู่ความหมาย มันจะเข้าไปสู่การฝึกฝนมีปัญญาขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบเข้ามา ถ้าจิตมันสงบเข้ามาได้ ถ้าเรามีสติ มีปัญญา เราไม่ ส่งออกไปตามที่มีมันเคยส่งออกมาแล้ว เวลามันพุ่งชาน มันพุ่งชานเพราะอะไร เพราะความคิด เห็น ใหม่ ความคิด เวลามันคิดขึ้นมา มันมีอารมณ์ร่วมไปหมดเลย แล้วมันเป็นเราๆ แล้วมันจินตนาการ ไปทั้งหมดเลย เวลามันวางมาๆ มันวางมาเหลืออะไรละ มันปล่อยวางมา เห็นใหม่ รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็นพวงดอกไม้แห่งมาร เราวางรูป รส กลิ่น เสียง นี่คุณติ รูป รส กลิ่น เสียงที่ มันกระทบกับหัวใจ อายตนะมันไปหมด ทั้งๆ ที่มันไม่มีสิ่งใด

เวลาพระไปฐิตะๆ เวลาที่มีปัญญามาก มีปัญญามาก นี่ไปไหน องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าว่าโอบถนเปล่าๆ เวลาจะมาฝึกฝนกับสามเณรน้อย เห็นใหม่ จงปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย จอม ปลวก ร่างกายนี้เหมือนจอมปลวก ปิดตา หู จมูก ลิ้น กาย เหลือใจไว้ รอจับเหยี่ยวตัวนั้น เหยี่ยวตัวนั้น

มันจะออกกูนี้ ออกกูนี้ นี่ไง ความรู้สึกนึกคิด เห็นไหม รูป รส กลิ่น เสียงเป็นบ่วงของมาร เป็น พวงดอกไม้แห่งมาร นี่มันเสวยไปหมด มันออกกูไหนล่ะ อายุคนะกระทบไป มันออกกูไหน นี่ปิด ตา หู จมูก ลิ่น ภาย เหลือใจไว้ แล้วให้มันออกมา แล้วคอยดูมัน

นี่ก็เหมือนกัน พุทฺโธฯ ถ้าจิตมันสงบเข้ามา เห็นไหม มันปล่อยวางเข้ามา มันปล่อยวางเข้า มาได้อย่างไร มันถ้ามันปล่อยวางเข้ามา มันรู้ของมัน นี่เราปิดตา หู จมูก ลิ่น ภาย เหลือแต่ใจไว้ แล้วดูแลฯ นี่ก็เหมือนกัน พุทฺโธฯ จนมันสงบเข้ามา เหลือใจไว้ๆ แล้วมันจะออกอย่างไร มันจะ ออกอย่างไร นี่ทวนกระแสอย่างไร ถ้ามันจับของมันได้ จับอันนี้มาพิจารณา จับอันนี้มาพิจารณา มันจะเป็นประโยชน์กับเรา เป็นประโยชน์กับเราเพราะอะไร

คนเราลัทธิเสรีภาพเสมอกัน จิตนี้เวียนตายเวียนเกิดตามวิญญูฯ จิตนี้ไม่เคยตาย เวียนตาย เวียนเกิดในวิญญูฯ เวียนตายเวียนเกิดในสถานะได้ภพได้ชาติ แต่เวลามันตายไปแล้วมันก็ไปเกิด ใหม่ๆ แล้วถ้าเราทำความสงบของใจเข้ามา แล้วรู้อะไรได้ เห็นสิ่งนี้ได้ นี่มรรคหยาบๆ มรรค หยาบๆ นะ สิ่งที่ว่าหยาบๆ ล้มลุกคลุกคลานมาก การประพฤติปฏิบัติใหม่ เอาชนะตัวเองแสนยาก มาก แต่พอมันเอาชนะตัวเองได้แล้ว เราจะพิจารณาอย่างไรต่อไป ถ้าพิจารณาต่อไป มันก็เป็นพุทธ ศาสนาแล้ว

ฤๅษีชีไพรสมัยพุทธกาลเขาทำความสงบของใจได้ทั้งนั้นแหละ องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้าไปศึกษากับอาจารย์อุทกดาบส อุตกดาบส “เธอได้สมาบัติเหมือนเรา สั่งสอนได้เหมือนเรา มี ความรู้เสมอเราฯ” นี่สิ่งที่ฤๅษีชีไพรเขาทำได้อย่างนี้ไง มันถึงไม่ใช่พุทธศาสนาไป ไม่ใช่พุทธ ศาสน์ มันเป็นผู้วิเศษสำคัญตน มันเป็นคนโลกีย์ มันรู้ของมันได้ นี่รู้ได้ส่งออก รู้วาระจิต รู้ต่างๆ รู้ไปหมด แล้วได้ประโยชน์อะไร แต่ไม่รู้จักตัวเอง

แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อานาปานสติ กำหนดลมหายใจเข้ามา บุปเพณิวาสนาสติญาณ เขารู้วาระจิตของคนอื่นได้ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ารู้ภพรู้ชาติ ของจิตนี้ได้ จุตูปปาตญาณ จิตนี้มันจะไปเกิดที่ไหนยังรู้ได้ แล้วอัสวัชฌญาณเข้ามา นี่พุทธ ศาสนา อัสวัชฌญาณ มรรค ๘ คำริชชอบ งานชอบ เพียรชอบ ความชอบธรรม งานชอบ งานชอบ คืองานหรือภพหรือชาติ งานไปรู้วาระจิตของคนอื่น งานไปรู้นั้นแหละฉานโลกีย์เขาู้ นี่มันเรื่องของ วิญญูฯ เรื่องของโลก เพราะมันตั้งอยู่บนโลกนี้

แต่ถ้าเราจะรู้ภพหรือชาติในหัวใจของเรา เรามีภพชาติในหัวใจของเรา ภวาสวะคือภพ อารมณ์ความรู้สึกเกิดที่นี้ทั้งหมด นีรูบ รส กลิ่น เสียง आयตนะเกิดจากที่นี้ทั้งหมด แล้วเวลาสงบ เข้ามาก็สงบเข้าสู่ที่ตัวมัน นีไฟเกิดที่ไหนต้องดับที่นั่น ถ้าไฟมันเกิดที่นี้ไฟ ไฟมันเกิดที่นี้ มันดับที่นี้ พุทธศาสนา ที่ว่าศาสนาแห่งปัญญาที่มันทุกขมันยากกันอยู่นี้เพราะอะไร เพราะมันต้องเข้าไป รื้อค้นตัวเอง เข้าไปชำระในหัวใจของตัวเอง แต่ลัทธิศาสนาอื่นเขาอยากรู้อยากเห็น เขาส่งออกไป ไปแบกหามหมดเลยว่าสิ่งนั้นเป็นความรู้ของเขา ความรู้ของเขาแล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา

แต่ถ้ามันสงบเข้ามา มันย้อนกลับเข้ามา ย้อนกลับเข้ามา เห็นไหม ไฟเกิดที่ไหนดับที่นั่น คุณ ลี รถของเราแท็กซี่ เลย เวลาแก๊สมันระเบิดขึ้นมา มันเผา เราออกมาจากรถทำไม ทำไมรถระเบิด แล้วเราบอกว่าฉันจะขับรถไป รถของฉันมีความสวยงาม ไฟมันขึ้นมาโชติช่วงชัชวาล โอ๊ย! มัน แปลกกว่าคนอื่น ทำไมมันไม่ขับไปล่ะ ทำไมไม่พาตัวเองไปตายล่ะ

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าเวลามันรู้ ฉานสมาบัติมันรู้ขึ้นมา มันรู้มันเห็นของมัน มันเป็นอะไรล่ะ? มันจะเผาตัวเอง เพราะอะไร เพราะจิตมันเสื่อม ลองได้ใช้กำลังไปแล้ว จิตมันใช้กำลัง มันติดของมัน มันรู้ของมัน ขับรถไปเวลาแก๊สระเบิดขึ้นมาไฟลุกโชติช่วง แล้วฉันก็ไม่เป็นไรด้วย ฉันยังทนไฟได้ ฉันขับเก่ง มันเป็นความจริงไหม มันเป็นไปได้ไหม? มันเป็นไปได้หรืออก มนุษย์ถ้าโดนไฟเผาเลนมันตายหมดแหละ มันไปไม่ได้หรืออก รถเวลามันเสียหายแล้วมันก็ขับไปไม่ได้ จิตถ้ามันเสียหายแล้วมันไปไม่ได้ไหม จิตถ้ามันทำของมัน จิตถ้ามันเสื่อม มันหมดสภาพ มันไปของมันได้ไหม

แล้วจิตมันไม่เคยตายๆ รถเวลามันเผาเลนไปแล้ว มันชำรุดเสียหายไป คนตายแล้วก็ภพชาติใหม่ จิตมันเผาแล้วมันไม่ตายนะสิ มันทิ้งภพชาตินี้แล้วมันก็ไปเกิดใหม่ไฟ มันก็เกิดซ้ำเกิดซาก มันไม่เคยตาย ถ้ามันไม่เคยตาย มันไปเกิดภพชาติใหม่ อันนั้นก็ฝังใจไป อันนั้นก็คือกรรม นี่ไง แต่ถ้ามันพุทธศาสน์ ถ้าจิตสงบแล้วเราสำรวจของเรา มันมีรั้วที่ไหน มันชำรุดที่ไหน เราซ่อมแซมของเรา เราดูแลของเรา จิตสงบแล้วเราดูของเรา ถ้ามันออกใช้ๆ ออกใช้เพื่อเคลื่อนไหวไป ออกใช้เพื่อเป็นพาหะ พาหนะเครื่องดำเนินให้ถึงเป้าหมายปลายทาง เป้าหมายปลายทางมันติดข้องในอะไรล่ะ

รถ เห็นไหม คุณนอนหนทางมันชำรุดเสียหาย เราก็ซ่อมแซมให้รถเราไปได้ นี่ก็เหมือนกัน จิตถ้ามันพิจารณา มันพิจารณากาย พิจารณาเวทนา พิจารณาจิต พิจารณาธรรม ถ้ามันพิจารณาไป

แล้วมันแยกแยะได้ไหม นี่ไง เป็นการก้าวเดินของจิต ถ้าจิตมันพิจารณาไปทางปัญญาในสติปัญญา เป็นทางก้าวเดินของมัน เห็นไหม ก้าวเดินไปในอะไร? ก้าวเดินไปชำระล้างให้มันสะอาดใจ ก้าวเดินไปที่มันชำระให้เข้าใจใจ ถ้าถึงเป้าหมายแล้วมันก็จบ ถ้ามันจบ มันทำลายภวาสวะ ทำลายภพทำลายชาติ รื้อภพหรือชาติทั้งหมด

ถ้าเราทำแบบนี้ นี่ไฟเกิดที่ไหนดับที่นั่น ความรู้สึกนึกคิด เวลามันทุกข์มันยาก ทุกข์ยากแตกต่างกันไปแล้วแต่กิเลสหายาบ กิเลสหนา กิเลสบางแตกต่างกันไป แต่กิเลสก็คือกิเลส มันจะนุ่มนวลอ่อนไหว มันก็เผาใจเหมือนกัน มันจะหายาบโตนขนาดไหนมันก็เผาใจเหมือนกัน มันเผาทั้งนั้นแหละ มันเผามากเผาน้อย มันเผาทั้งนั้น แต่ถ้าเรามีสติมีปัญหา มีธรรมโอสธ เราจะชำระล้าง เราจะแก้ไขของเรา ศีล สมาธิ ปัญญา

นี่การฝึกฝนมันยากมาก มันยากเพราะอะไร มันยากเพราะว่ากิเลสของเรามันเคยตัว แล้วกิเลสมันอยู่กับเรา เราเกิดมากับมัน กิเลสมันอยู่ที่จิตใต้สำนึก มันเกิดมากับเรา อยู่กันมา คู่กันชินกันมากก็ภพก็ชาติไม่รู้ แล้วพอเรามีสติมีปัญหา เราจะมาแยกแยะ มาแบ่งแยกมันนี่มันแสนยาก ถ้ามันแสนยาก มันแสนยากต้องกระทำ นี่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาแล้ว เห็นไหม มันจะสอนใครได้หนอ สอนใครได้หนอ เพราะอะไร มันของแสนยากใจ ของอย่างอื่น ชี้นำบอก มันเห็น แต่บอกเข้ามาในใจของตัว มันมองไม่เห็น แต่ถ้ามันไปมองของคนอื่นมันก็เห็นอีกแหละ คนนู้นผิดอย่างนี้ คนนี้ผิดอย่างนั้น คนทำอย่างนั้นผิดไปหมดเลย ถ้าไม่เชื่อ ไม่เชื่อก็เปิดพระไตรปิฎกสิ เห็นไหม ผิดๆ อย่างนี้ แล้วตัวเองละ ตัวเองทำอะไร ตัวเองรู้อะไร ถ้าตัวเองรู้เป็นความจริงขึ้นมาก็เป็นปัจจัยตัดตั้ง เป็นสันทิฏฐิโก เป็นสมบัติของเรา

ธรรมโอสธ มันเป็นธรรมะส่วนบุคคล นี่ถ้ามันเป็นความจริงขึ้นมา มันเป็นประโยชน์กับเรา เราตั้งต้นตรงนี้ ตั้งต้นที่นี้ให้เห็นว่าเราเกิดมาเป็นมนุษย์ สิ่งที่เกิดเป็นมนุษย์นี่สิทธิเสรีภาพเสมอกัน แต่คุณธรรมในใจมันไม่เท่ากัน ความรู้สึกนึกคิดของคนมันก็แตกต่างกัน เราพยายามทำของเรา เรายกษาหัวใจของเรา ถ้าใจของเราถึงที่สุดแห่งทุกข์นะ นี่ร่มโพธิ์ร่มไทร ศาสนาทายาท จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง เพราะมันเกิดจากใจดวงนี้ เพราะใจดวงนี้ลุ่มลูกกลูกหลานมา ใจดวงนี้ตั้งตัวขึ้นมาได้ ใจดวงนี้พิจารณาจนถึงสิ้นสุดแห่งทุกข์ได้ มันมีวิธีการของมัน ทุกข์ เหตุให้ เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ชัดเจนมาก

ทุกข์ เหตุให้เกิดทุกข์ ทุกข์ดับ วิธีการดับทุกข์ แล้วทำอย่างไรละ พอมันทำได้แล้ว นี่ร่วมโพธิ์ร่วมไทร เราจะสามารถแก้ไข หนึ่ง เราได้ถอดเสื้อถอดหมามในใจเราก่อน ในใจของเรามันไม่มีความลังเลสงสัยอยู่แล้ว จะไปไหนละ นี่เวลาตายอย่างนี้จะไปไหน มันรู้เท่าของมันไปหมดแล้ว มันจบ ทีนี้แล้วจิตใจที่เขาทุกข์เขาร้อน เขาเร่าเขารนละ นี่ธรรมโอสธ เป็นร่วมโพธิ์ร่วมไทร เพื่อชี้นำอย่างนั้น ฉะนั้น เราปฏิบัติให้เป็นความจริงของเรา

ปฏิบัติมาเพื่อพรหมจรรย์ ปฏิบัติมาไม่ใช่ไปแก้ทิฐิของใคร ไม่ใช่ไปสั่งสอนใคร ไม่อยากจะแบกหามใคร อยากปฏิบัติมาก อยากจะมาสอนโลก โลกเขาไม่ต้องการหรือไอ้ธรรมะที่มันเจือด้วยกิเลสอย่างนี้ แต่ถ้ามันเป็นธรรมโอสธ เป็นตามความจริงแล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าคอดกเลย จะสอนใครได้หนอ เราจะบอกเขาอย่างไร เขาจะเชื่อฟังเราไหม พูดยไปใครจะยอมรับ มันเป็นไปไม่ได้หรือ แต่ถ้าบอกเขาให้ไปคลุกกับกิเลส คลุกกับความโลภ ความโกรธ เขาชอบ เขาพอใจ

เวลากิเลสเต็มหัวใจก็อยากจะสอนเขา พอจิตใจมันเป็นจริงขึ้นมาละ มันทอดอาลัย แต่ทอดอาลัยขนาดไหน ถ้าคนที่เขามีอำนาจวาสนา คนที่เขามีปัญญาของเขา เขาแสวงหาของเขา อันนั้นเขาจะแสวงหาของเขา เขาจะรับของเขาได้ ถ้าคนที่ไม่แสวงหา เขาจะรับของเขาไม่ได้หรือ เขาจะไม่ได้รับหรือ นี่มรรคหยาบฆ่ามรรคละเอียด ใจเขาหยาบมาก ความละเอียดลึกซึ้งนั้นเขาเข้าใจไม่ได้หรือ ถ้าเข้าใจไม่ได้นี่กรรมของสัตว์ ถ้าเป็นกรรมของสัตว์ เราก็เก็บไว้เป็นของเรา

ในเมื่อถ้าเราประพฤติพรหมจรรย์เพื่อเรา เราประพฤติพรหมจรรย์เพื่อหัวใจของเรานะ เราไม่ประพฤติพรหมจรรย์เพื่อจะได้แย้งกับใคร เพื่อจะให้ใครยอมรับ เพื่อจะแก้ทิฐิของใคร ถ้าประพฤติพรหมจรรย์อย่างนั้นมันส่งออกตั้งแต่เริ่มต้นแล้ว นี่เดียวแก้สมันจะระเบิด แล้วมันจะจับรถไปด้วยความพอใจของมันว่ามันสวยงามด้วยเปลวเพลิงอันนั้น เอวัง